

ULTIMA NOAPTE DE DRAGOSTE,

ÎNTÂIA NOAPTE DE RĂZBOI

- Caracterizare

I Introducere

Perioada dintre cele Două Războaie Mondiale caracterizează literatura autohtonă printr-o **EFERVESCENTĂ** culturală, grație multitudinii de curente literare, ideologii, enclavuri și revirte apărute în acest interval de timp. În cea a primei proza modernistă, se remarcă opera „Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război”, scrisă de Camil Petrescu și publicată în anul 1930. Romanul este unul **subiectiv, psihologic**, de analiză al experienței, care răspunde dorinței lui Eugen Lovinescu de rennoire a romanului românesc interbelic.

Reprezentative viziunii despre lume a lui Camil Petrescu sunt **particularitățile de construcție** ale protagonistului **Istvan Ghorghidiu**, ~~sau~~ din cadrul romanului „Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război”, actantul ilustrând **criza omului modern**.

II Cuprins

- **statutul social, moral, psihologic**

Prin Istvan Ghorghidiu, Camil Petrescu introduce în literatura română un nou tip de personaj, acesta reprezentând **tipul intelectualului** „ca structură de caracter”, aflat într-o **societate inferioară**.

Statutul social al actantului este, în incipit, de **student la Filosofie**, acesta fiind un intelectual care trăiește în lumea cărților, a ideilor și are impresia că s-a izolat de lumea exterioară. Până în momentul

în care primește moștenirea de la unchiul Iarke, Ița Gheorghidiu trăiește în condiții modeste, dar în armonie, iar apoi pătrunde în înaltă societate luxuriantă. Când începe războiul, naratorul-personaj se înrolează voluntar, ca sublocotenent.

Statutul moral și psihologic al protagonistului este influențat de două conflicte exterioare, pe care acesta le interiorizează continuu: căsătoria ratată cu Ela, în urma unei moșteniri sublocotenentiale și tragedia războiului care, în ciuda gradului său de sublocotenent, îl face egal cu oricare soldat. Analitic și hipersensibil, Ștefan Gheorghidiu analizează cu luciditate gesturile de afecțiune pe care Ela i le arată domnului G, în privilegiul excursiei de la Golubești.

- structură dominantă + 2 scene

Ștefan Gheorghidiu reprezintă tipul intelectualului „cu structură de caracter”, una dintre principalele sale trăsături fiind exersarea raționalizării a trăirilor.

Un prim episod ilustrativ este cel de la popota ofițerilor din spitalul „La Piatra Craivului, în munte”, unde are loc o discuție generată de achitarea unui bărbat care și-a ucis soția prinsă în flagrant de adulter. Părerile sunt împărțite: Capitanul Corbu menține rolul tradițional al familiei cărmărești „femeia să fie femeie și să se lăseze, dacă-ți arde de altele să nu se mai mure”, iar Capitanul Dinu menține o viziune în care femeia trebuie să fie liberă să plece oriunde dorește. Gheorghidiu izbucnește violent, exprimându-și părerea sa, într-o căsmăchie, cu doi ani drept de uragă asupra celui alt, apoi conchide tăios „discutați mai bine ceea ce vă prilejui”.

Un alt episod negativ este constituit de vizita la unchiul Iache, din capitalul al II-lea, prin antiteza dintre atitudinea lui Ștefan Gheorghidiu și cea a membrilor familiei sale. Protagonistul nu prezenta un interes pentru moștenirea unchiului său la fel de mare ca ceilalți membri ai familiei sale, atrași de viitoarea moștenire, sunt *lingușitori*. Discutându-se despre profesia tatălui naratorului de *profesor universitar de filosofie*, Ștefan Gheorghidiu are curajul de a apăra principiile austerității, înmormântându-i pe ceilalți membri ai familiei. *Consternarea generală* este adâncită de moștenirea în care cade unchiul Iache, care se va dovedi ulterior impulsionat de îndrăzneala ~~eroului~~ eroului, iar *Ela*, soția protagonistului, îl privește cu admirație.

- două elemente de compoziție

Un prim element de compoziție îl reprezintă acțiunea romanului în care protagonistul, reprezentant tipic al lumii moderne, încearcă obsesiv să deopereze împlinirea interioară. *Protagonistul - narator* Ștefan Gheorghidiu crede că soluționarea visei omului modern poate fi găsită în 3 tipuri de cunoaștere. *Mai întâi*, el își dedică resursele intelectuale filosofiei, dar realizează că toate concepțiile sale teoretice nu au aplicabilitate în realitate. *De urmă*, actantul caută împlinirea în realizarea ideală, dar *Ela*, studentă la Litere, nu are cum să atingă idealitatea proiectată de protagonist. ~~Pentru un final~~ *Pentru un final*, eroul se însalăse voluntar în prima linie a armatei române, pentru a participa la Primul Război Mondial, unde conștientizase că războiul presupune doar durere, umilință și carnagii.

Un alt element de compoziție este reprezentat de mijloacele de caracterizare ale naratorului - protagonist. Caracterizarea directă se deplinește din autocaracterizare, romanul fiind unul subiectiv, relatat la persoana I: „eram alb ca un om fără globule roșii”, „eram înalt și elegant” și „Lipsit de orice talent”. Protagonistul este caracterizat indirect prin faptele și prin vorbele sale, fiind un idealist, dar total inadaptat din punct de vedere social. Viziunea sa despre cămin este ilustrată în vechiul discurt de la Papabă, de aceea dezamăgirea provocată de un postul adulter al Eliei este depășită atât de greu. În raport cu celelalte personaje, protagonistul își dovedește superioritatea morală, respingând valorile unei societăți mizerabile.